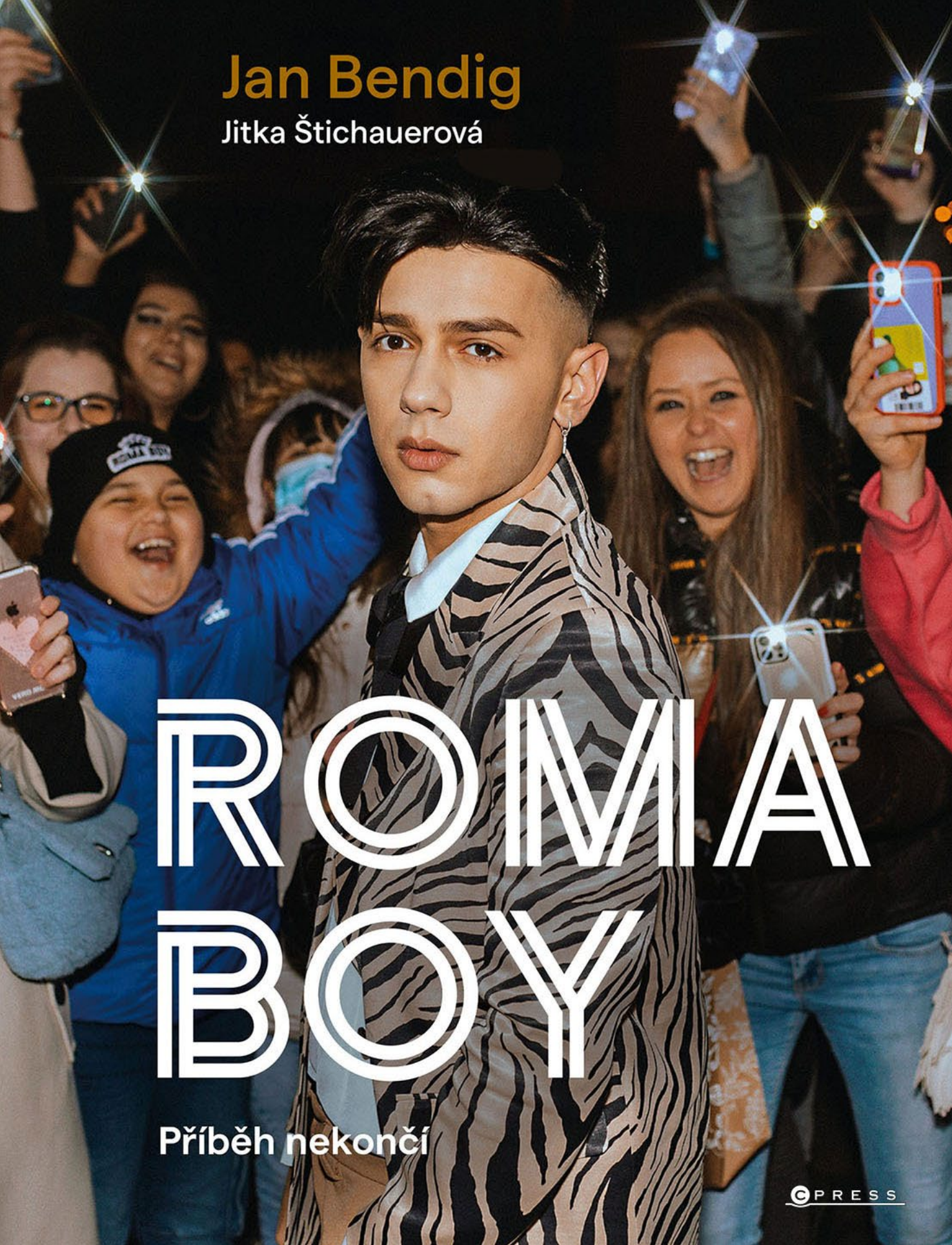

A movie poster for the film 'ROMIA BOY'. The central figure is actor Jan Bendig, looking directly at the camera with a serious expression. He is wearing a brown and black zebra-striped jacket over a white collared shirt. The background is a dark, crowded scene at night, likely a concert or festival, with many people holding up their smartphones to take photos or videos. Bright light flares from the phone screens create a starburst effect. The overall mood is energetic and glamorous.

Jan Bendig

Jitka Štichauerová

ROMIA BOY

Příběh nekončí

C PRESS

Roma boy

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Jan Bendig, Jitka Štichauerová
Roma boy – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

VĚNOVÁNO TĚM,
CO MI HÁZELI KLACKY POD NOHY,
PROTOŽE I NEJISTÝ ZAČÁTEK
MŮŽE MÍT PRÁVĚ DÍKY
VŠEM PŘEKÁŽKÁM
SVŮJ DOBRÝ KONEC...

PODĚKOVÁNÍ

Velký dík všem skvělým lidem, které mám kolem sebe.

Rozhodně bych chtěl věnovat tuhle mou zповěď mé rodině, mým úžasným rodičům a sourozencům. Jen oni vědí, čím vším jsme si prošli, a co všechno krásné i špatné jsme společně zažili. Přesto vedle mne pevně stojí za každé situace.

Takže mami, tati, Gejzo, Maruško, Kristino a Marcelli – děkuju!

Moji přátelé by v tomhle výčtu také neměli chybět – bez vás by to byla nuda.

Můj dík i pro vás - moji milovaní fans - „Bendigfamilyforever“!

Velké poděkování patří Lukáši Rejmonovi - vždyť ty víš...

Bez tebe by tenhle svět nebyl barevnější a sny by se neplnily.

... tohle byl žertík
dospělých na můj
účet - nic víc
v tom nehledejte

RÁD BYCH SE PŘEDSTAVIL. JMENUJI SE JAN BENDIG A TOHLE JE MOJE STORY.

Ťukám do klávesnice a píšu písmenko za písmenkem. V hlavě se mi odehrává celý můj život. Mám vám vůbec co nabídnout? Zůstanete u stránek a čtení těch písmen?

Nevím. Ale zkusím to. Ptám se sám sebe, kde začít, ale je to fakt hrozně těžký. Nejsem spisovatel ani žádný básník a jak dlouho mi trvá napsat jednu kapitolu? Ani se raději neptejte.

V životě jsem zažil spoustu krásných i ošklivých zážitků. Vzestupů i pádů. Chudobu i bohatství. Dobré i špatné činy. Můj život byl jako houpačka, jednou dole, jednou nahoře.

Když si to tak vezmu zpětně, každý krok v mém životě měl nějaký účel. Například, kdybych nezažil šikanu na základce a mého tátu nevyhodili bezdůvodně z práce, byl bych zřejmě pořád doma v Hradci Králové a dělal bych úplně něco jiného, než je hudba a youtubering.

„Fííííha,“ teď jsem si uvědomil, že tahle knížka bude i zároveň má zpověď. Tak se posad'te, udělejte si pohodlí a otáčejte stránku po stránce.

Honza

POJĎME TO NAPSAT ...

Přiznávám, že nejsem fanyнка. Šílenství po zpěvácích, hercích nebo jiných celebritách člověka v určitém věku opouští, i když je dost dobře možné, že někoho takové zbožňování určité osoby drží i v důchodovém věku.

Jakési zvláštní propojení náhodných setkání ke mně mělo přivést člověka, který se také stal celebritou. Za jeho úspěchem stojí mimořádný talent, ale i když ho máte, neznamená to, že bude objeven. Cesta k úspěchu nikdy nevede přímo. Právě v jeho případě byla neobvykle složitá téměř od dětství, a proto je zajímavé jeho cestu sledovat. Příběhů s podobným začátkem, který už při narození rozlišuje „tmavé“ a „bílé“, je v naší zemi podle statistiky víc jak dvě stě šedesát tisíc.

Honza si začal psát poznámky ze svého života do deníku, sešitu s názvem „Book“. Po několika napsaných stránkách zjistil, že je toho na něj opravdu „too much“, ale díky za ty rozepsané listy. Alespoň část těch prožitků se neztratila. Jeho hudební život získal skvělý restart, ale aby se ta spirála úspěchu nepřestala točit, nesmí ani on polevit. Pomůžu mu ráda s tím poskládáním myšlenek, protože ani on sám, když se ve vzpomínkách vrací o pár let zpátky, pomalu nemůže uvěřit, že už se toho kolem něj opravdu tolik stalo. A jak hodně to bylo složité.

To, že člověk vynikne v nějakém oboru, ještě neznamená, že odpovídá obrazu, který jsme si o něm vytvořili. Měla jsem štěstí, že jsem ve své profesi slavné a obdivované lidi opravdu potkávala. V tu chvíli to byli lidé jako já nebo kdokoli jiný. Stačí pohled, úsměv nebo stisk ruky, a už víte, co si máte myslet, i co a jak říkat. Většina těch slavných byla i přes svou výjimečnost velmi skromná.

Pozoruji Honzu a hodnotím si pro sebe, co všechno bych měla zjistit, aby obraz o něm byl skutečný a dokonalý. Budu se hodně ptát a očekávám upřímné odpovědi.

Dívám se na kluka, který si sedá vedle mne, dává si kávu a tiše poslouchá rozhovor. Řeč se vede právě o něm. Mohl by do rozhovoru určitě zasahovat, ale nedělá to. Jsem sama zvědavá, jak se nám povede odkrýt jeho skutečné já.

Muž, který chce pro své fanoušky prostřednictvím knížky otevřít svou duši, je „Roma Boy“.

Pro mne to je **Honza** a já jsem **Jitka**.

Knížku otevře určitě plno tvých fanoušků. Zároveň si ale myslím, že seznámit se s tebou, bude chtít i někdo takový, který tě do této chvíle příliš nesledoval. Možná by stálo za to, na začátku ve zkratce najít to, co by o tobě měli lidé vědět a ještě nevědí. Zkusíme to spolu probrat, tak trochu stručně. Jsi pro?

„Určitě. Ptej se!“

Kde žiješ?

Žiju teď v domku kousek od Prahy.

Máš tam svou rodinu?

Žiju s partnerem.

Jaké máš vzdělání?

Nulové? ...Čtyři roky jsem studoval konzervatoř, ale nakonec jsem ji nedokončil. Maturitu jsem nedodělal, ale něco jsem se přece jen naučil.

Jakou řečí se domluvíš?

Česky, anglicky, romsky.

Jaká je tvá rodná řeč?

Čeština, doma jsme mluvili jen česky. Babička, děda, příbuzenstvo, ti mluvili dost často romštinou, takže díky tomu jsem ji slýchal od malička. Jako děti jsme se naučily rozumět, ale mluvit romsky jsem se naučil až v dospělosti. Dávat dohromady slova a opravdu mluvit.

Čím jsi chtěl být?

Přál jsem si být kosmonautem. Zajímalo mne to, co je nahoře nad námi. S dědou jsme koukali na spoustu dokumentů o vesmíru, sledovali, co všechno se děje kolem toho. Proto byl ten kosmonaut na prvním místě. Ale pak jsem si řekl, že budu zpěvák.

Čím opravdu jsi?

To druhé se mi splnilo, má hlavní profese je zpěvák.

Čeho jsi dosáhl?

Je toho už docela dost, ale podstatné je, že jsem se vrátil znova na pódia a zpívám.

Co bys dělal, kdybys nemohl zpívat?

Tak to bych chtěl být ‚barber‘. Chtěl bych stříhat a mít svůj holičský salon. Doufám, že se mi to splní a jednou ten salon budu mít.

Kdo byl nebo je tvým vzorem?

Můj děda, protože ten mne naučil takové to: „...chovej se k lidem tak, jak chceš, aby se oni chovali k tobě“. Byl to velmi srdečný, hodný člověk. Takže určitě děda. Ten byl má největší inspirace a můj vzor.

Co tě mrzí, že jsi ještě nedokázal?

Co mě mrzí... já si myslím, že všechno je, tak jak má.

Co bys chtěl umět?

Chtěl bych umět malovat, kreslit.

Jaká je tvá typická vlastnost?

Jsem hodnej, až to někdy škodí. To je taková má dobrá vlastnost, ale zároveň špatná.

Čeho si na sobě vážíš?

Že si jdu pevně za svým snem. Toho si vážím, že jsem to nevzdal, i když se objevilo plno překážek. Vůbec to nebylo jednoduché.

Co bys měl na sobě změnit?

Dost často jsem bojoval s tím, jak vypadám. V té mé profesi prostě chce člověk vypadat dobře, když vidí jiné zpěváky, kteří působí dokonale. Ale pak jsem si uvědomil, že za tím nejsou jenom oni sami, ale plno lidí, kteří jim k tomu vzhledu dopomáhají. Ale teď už to tak nemám. Dospěl jsem k tomu, že tohle nepotřebuji. Ale co bych měl na sobě změnit, je asi naučit se říkat: „NE!“. A mít k tomu trochu ostřejší lokty. To neumím.

Co očekáváš od svých přátel?

Mně stačí, když budou. Nic víc nechci. Když budu chtít, tak jim zavolám a můžu se jim s něčím svěřit. A vím, že si v tom můžeme věřit. Ví, že oni mi můžou cokoliv říct, a já jim taky.

Koho nechceš mít ve své blízkosti?

Lidi, kteří mi nevěřili.

Co ti na některých lidech vadí?

Přetvářka, faleš, a také to, že dnešní generaci chybí respekt, úcta.

Kdy sis uvědomil, že jsi Rom?

Asi kolem šesti let, do té doby jsem to nevnímal.

Dal ti někdo najevo, že mu tvůj původ vadí?

Jo, několikrát v životě. Ve škole, když mě přepadli v parku, ale i v komentářích na sociálních sítích. Zvláštní je, že stále ještě rádia většinou nevezmou hezkou píseň, protože je v romštině. Možná, že je to tím, že si to na těch stanicích, kam písničky nabízím, ani neposlechnou. Mají představu hrubých ukřičených hlasů, ale tak to není. Nemyslím si, že by jim vadil můj původ, ale spíš ta romština, kterou v některých svých písních používám.

Co děláš proto, aby lidi rozdíl etnik neřešili?

Snažím se o to svou hudbou a texty, rád bych, aby tím pochopili, že rozlišovat se má na lidi dobrý a zlý, a ne podle barvy kůže.

Co ti udělá největší radost?

Když jedu domů k mámě a tátovi, a máma mi udělá nějaké dobré romské jídlo,

Co nejraději jíš a piješ?

Asijská kuchyně mi chutná, ujíždím na tom, ale doma v Hradci Králové miluji máminu kuchyň. „Polninu“, to jsou takové knedlíky z bramborového těsta a k tomu kuřecí křídélka. To miluju. A taky ovocné sirupy, na těch jsem přímo „závislák“. Samotnou vodu nevypiju.

Piješ alkohol?

Alkohol mít nemusím. Když tak sladké koktejly, třeba: ‚Cosmopolitan‘ a ‚Margaritu‘.

Dostáváš rád dárky?

Ani ne, když dárek dostanu, tak neodmítnu, ale raději dělám radost lidem já sám.

Které chvíle v životě bys rád vrátil?

Všechny chvíle s dědou a babičkou. Často jsem u nich přespával. Později jsem si dost vyčítal, že jsem tuhle práci začal dělat tak brzy. V patnácti letech jsem odjel do Prahy a neměl jsem šanci tam s nimi být déle. O možnost trávit víc času s nimi, jsem tím koncertováním přišel.

Co bys teď dělal jinak, než dřív?

Teď to dělám jinak. Člověk se v životě stále učí a bez toho, jak to bylo, se to ani naučit nemůže. Jsem vděčný za všechny překážky, které mi do života přišly. Všechno mělo být tak, jak bylo. Každý by si měl projít nějakým pádem. Tím to nechci nikomu přivolávat. Ale měl by si zažít něco, aby si pak víc vážil toho, co má. Aby vůbec pochopil, že to, co žije, je dobře. Přesně tak to myslím.

Co čekáš od své budoucnosti?

Já bych chtěl mít rodinu, děti. Dokonce už pro ně mám jména. Kluk by se jmenoval Alexander, po dědovi. A kdyby to byla holčička, tak Amári. To znamená v romštině ‚moje‘ nebo ‚naše‘.

Jaké je tvé největší přání?

Postavit mámě a tátovi dům. Zavázat jim oči a přivést je k hotovému. Táta, aby tam měl zaparkované auto. Abych pro ně vydělal dost peněz, že by už nemuseli chodit do práce. Aby neměli žádné starosti. Já mám v plánu se o ně postarat.

Ty vůbec nemyslíš na sebe. Já jsem čekala, že řekneš, že tvé největší přání je zaplnit „O2 Arenu“.

Tak to samozřejmě taky, to je tady u nás asi sen každého zpěváka. Když se to stane, tak už dosáhne na tu špičku, a to je krásná představa. Ale zatím jsem ještě skromnější, budu rád, když se povede koncert v „O2 Universum“, to je sál pro šest a půl tisíce diváků.

To už jsou velké plány a za nimi bude spousta práce, která tě čeká. Máš nějakou konkrétní metu, kam by ses chtěl ve své profesi dostat?

Kdybych si měl přát něco hodně odvážného, pak být hostem koncertu některé z těch zahraničních hvězd, které jsme se pokoušeli v písničkách napodobit třeba v „SuperStar“. Ale rád bych se jednou do téhle soutěže opravdu vrátil. Už jako porotce. Tak o to bych vážně stál.

Někdy člověk něco řekne, a ono to odletí, a nic se nestane. Nikdo si toho, co řekl, třeba ani nevšimne, nebo to za chvíli zapomene. Ale napsat něco do řádků knihy, to už je trochu zavazující. Chceš, aby fanoušci o tobě znali skutečnou pravdu? Jestli ano, pak počítej s tím, že možná i ty sám budeš překvapený, když ten tvůj dosavadní život probereme kousek po kousku. Nebojíš se toho?

Moji fanoušci si kupují časopisy, mají radost z rozhovorů, čtou si o mně. Viděl jsem, jak si opisují, co je tam napsáno. Celé ty řádky. A to mne fascinuje, že jsou to třeba dospělý holky, ale mají z toho radost a jsou hrdý na to, že jsou Romky. A to je skvělý. Jestli jsem takhle něco nastartoval, tak v tom chci pokračovat dál.

Dobře, tak pojďme do toho.

JE MI FAJN! JAKO
ROMSKÝ PRINC
I JAKO ROMA BOY
JSEM HAPPY.

Narodil jsem se mamince Marii a tátovi Janovi 14. února 1994 v Hradci Králové jako třetí dítě. Maminka i táta nás měli rádi všechny, tak jak jsme přicházeli na svět. Dost často jsme se stěhovali a v panelákových bytech nám obvykle bylo těsno, ale nám dětem to nevadilo. Byli jsme nakonec tři kluci, Gejza, Marsell a já, a taky naše ségra Maruška, které jsme už od malička říkali Barča.

Po mně se narodila ještě Soňa. V tu dobu ale táta přišel o práci. Až mnohem později jsem mohl pochopit, co se vlastně stalo, a proč všichni žijeme u babičky. Soňa se z naší rodiny vytratila, ale tohle všechno jsem tehdy nevnímal. Byl mi právě jeden rok. A takové mimino, co se teprve snaží proměnit se na batole, má v tu chvíli práci s tím, aby se postavilo na nohy. Vůbec netuší, že se v rodině něco děje. Maminka svou holčičku oplakala, ale později nám říkala, že doufala, že jí bude líp jinde. Myslím, že mámě se ty myšlenky na Soňu dost často vracely, a vím, že se snažila vzít ji zpátky. Jenomže to už nešlo. Má sestra, kterou jsem vlastně neznal, se téměř okamžitě dostala do náhradní rodiny. Lidé, co se jí ujali, si nepřáli, abychom se dozvěděli, kde je. My, ostatní děti, jsme mamku zaměstnávaly dostatečně. Byla na nás v té době, kdy se narodila Soňa, sama. A to už bylo na ni i na babičku, která nám pomáhala, prostě moc.

„Devadesátky“, to byla zvláštní doba. Nadějná i komplikovaná zároveň. Popřála hojnost všem, kteří věděli, jak na to. Hodně pracovních příležitostí naopak zmizelo. Velké podniky se rozpadaly. Asi to bylo i pro tvé rodiče složité, ale ty jsi to jako malé dítě tolik vnímat nemohl.

My jsme bydleli nejdřív s babičkou ve velkém bytě v Hradci. Pak babička koupila velký dům v Jeřicích, kde jsme žili několik dalších let. Tam bylo to nejkrásnější dětství, kde nám dětem nechybělo absolutně nic. Nebyli jsme žádná bohatá ani chudá rodina, spíš něco mezi. Rodiče se o nás starali prostě nádherně.

Když máma nebyla doma, měl nás na starosti starší brácha. Babička, u které jsme bydleli, z toho radost neměla. My děti tam měly stále nepořádek, rozházené hračky, a to ona nesnášela. Byla na nás přísná, ale musím uznat, že jsme to potřebovaly. Babička byla vůbec v naší rodině takový generál. Skoro všechno se odehrávalo podle ní.

Celkově to bylo takový klasický hezký dětství. Hrály jsme hry, co se hraje venku, jako „Na schovávánou“, „Cukr káva“, „Honzo, vstávej“, a doma zase stolní hry, snad nejraději „Člověče, nezlob se“ anebo karty. Nejvíce času jsme ale všichni trávili venku. I když jsem byl malý, tak mne brácha se sestrou brali s sebou ven.

Jednou se mě chtěli zbavit a mysleli si, že trefím domů sám. Jenže já jsem netrefil a ztratil jsem se. Pak mne celý den hledali i s tátou. My jsme si totiž hrávali dost často na takové cestičce u hřbitova na schovávánou. Tehdy mě tam nechali „pikat“ a utekli pryč s další partou. Já je pak nemohl najít. Vydal jsem se tou cestičkou přes hřbitov, i když jsem se tam bál. Pak jsem došel na velkou louku a dostal se až do lesa. Po té cestě jsem šel stále dál a najednou jsem

Děda byl skvělej
chlap a miloval nás
všechny stejně.
Jmenoval se
Alexander a já bych
to jméno rád nosil
po něm

ROMA BOY

byl úplně jinde, v jiné vesnici. Pamatuji se, jak jsem brečel. Měl jsem hrůzu z toho, že už nikdy mámu s tátou ani své sourozence neuvidím. Tam na konci žila nějaká romská rodina, a ti se mě ujali. Byla to rodina našich kamarádů, ale v té době neměl nikdo mobil, takže nemohli dát vědět našim, že jsem u nich. Čekali, až si pro mne někdo od nás přijde, protože si nebyli jisti tím, kde přesně bydlím. Doufali, že přijde domů jejich Robin, který se s dětmi v Jeřicích znal, a že mne pak odvede domů. Jenomže on se zrovna ten den někde zatoulal.

Už se setmělo, byl večer. Nejdřív jsem plakal, ale protože tam byly jiné děti, tak jsem za chvíli na to, že jsem se ztratil, úplně zapomněl, a hrál jsem si s nimi. Učili jsme se choreografie okoukané od Michaela Jacksona, a to mě bavilo. A pak najednou vidím tátu, kterej mě tam hledal. Byl celý udýchaný. Vrhł se ke mně, chytil mě za ruku a vyhodil do vzduchu. Smýknul se mnou a dostal jsem na zadek. On nevěděl, že to byla jejich chyba, že mě tam nechali. Takže mi nařezal, protože byl strachy bez sebe. Ten večer se mi pak doma omlouval. Přišel ke mně do pokoje a tam mne objímal a říkal: „Promiň, Bandó, promiň, když já jsem se o tebe tolik bál.“

V Jeřicích jsme se sourozenci zažili spoustu krásných dobrodružství, a tak máme na co vzpomínat. Možná právě ty zážitky stále udržují mezi námi takový hezký vztah. Kdokoliv na té vesnici, když do mě schválně strčil, nebo mi nadával, tak hned zasáhli. Hned tam za mnou ti sourozenci stáli jako takový můj štít. A já tam vlastně byl pro ně taky tak.

U našeho domu, jsme měli obrovské pole. Kopali jsme tam díry, dělali bunkry jako vojáci. Jednou se nám stala taková zvláštní věc, kterou dodneška nechápu. Jak se stmívá dřív, najednou byla tma, a my jsme neměli baterku. Vypadalo to, jako kdyby se ve vzduchu nad námi vznášel létající talíř. Možná to bylo nějaký letadlo, ale my to měli před očima, jako kdyby nás to honilo. Pronásledovalo nás to všude, kamkoliv jsme utíkali. Jak je to možný, nevím, ale prostě to tak bylo. Opravdu se to stalo. Utíkali jsme domů a řekli jsme to mámě a tátovi. Ti nám to nevěřili a koukali na nás, jako bychom v lese snědli nějakou veselou houbičku. „Ty vaše hrátky, co si to zase vymýšlíte?“ Jenomže já to mám stále před očima. To prudké světlo jelo za námi a sledovalo nás. Viděli jsme to všichni, ségra i brácha. Nebyl to jen můj výmysl. Možná proto mne ten vesmír stále přitahuje. Chtěl bych někdy zjistit, co to opravdu bylo.

Tam, kde jsme žili, to byla malinká vesnička, proto nás máma s tátou pouštěli všechny s klidným svědomím ven. Mohl jsem jít ven se staršími sourozenci, i když mi byly teprve čtyři roky.

Náš dům
v Jeřicích

Prodej: 101/98/1

Rodinný domek
Jeřice (okr. Jičín)

17 km od Hradce Králové

*Jan a Josef Dvorník
Hradec Králové*

CENA: 800 000,- Kč

Prodej podsklepeného rodinného domku s obytným podkrovím na pěkném místě v Jeřicích. Dům je řešen dvougeneračně. V přízemí je bytová jednotka 3+1 s koupelnou a WC. Topení je ústřední na tuhá paliva na dva kotle, které jsou vzdušné pro obě bytové jednotky. EL. 220/380 V, voda z domácí vodárny ze studny, odpady do kanalizace. Stavební stav nemovitosti je dobrý. Škola, obchody, zastávka CSAD a CSD vzdáleny do 400 metrů. Výhodné na denní dojíždění do Hradce Králové i do Hořic. Možno i vyjit za byt 3+1 v Hradci Králové a doplatek 400.000,- Kč.

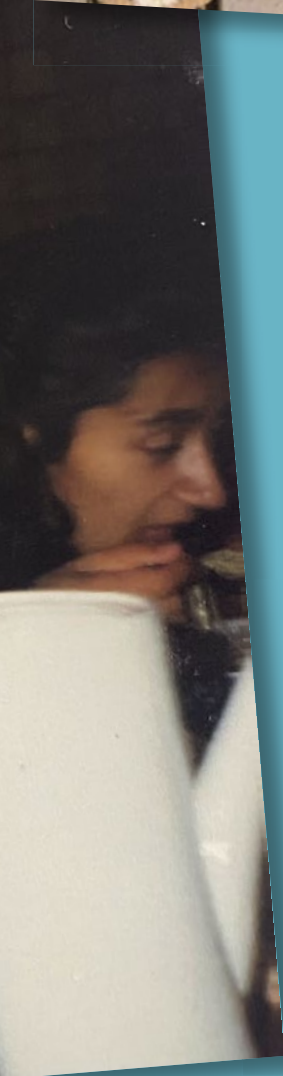
Jako malej jsem měl dlouhé
vlasý, dost často si lidi mysleli,
že jsem holčička

Babička s dědou
a my děti. Ségra
Maruška,
bratranec Robin,
já a v červeném
tričku Gejza

Děda drží v náručí
nejmladšího Marsella,
Maruška si nasazuje
brýle, Gejza něco
vypráví a já jsem
v modrém svetru

Žádnou louži
nevynechám.
Krásně to cáká...

Maruška a já,
když začínám chodit

Dřív se rodiče o své děti tolik nebáli. Mám pocit, že to bylo mnohem lepší, a jsem rád, že patřím do party „devadesátkových“ dětí. My jsme vnímali svět mnohem víc, než jej vnímá dnešní generace. Vše pro nás bylo barevnější a pozitivnější. Tráva byla zelenější, nebe modřejší, voda čistější, ovoce šťavnatější a lidi hodnější.

Bylo to tím, že neexistovaly žádné sociální sítě, žádný „Facebook“, „Instagram“, „WhatsApp“. A mohl bych teď bez problému napočítat dalších „x“ aplikací. Nikdo z nás neřešil, co na „Tik Tok“ nebo „videjko“ hodíme ven. Nikdo z nás nesoupeřil, kdo má víc „lajků“ než ten druhý. Nikdo nepsal a nezjišťoval, jestli je ten dotyčný doma. Prostě jsme šli před jejich barák a zapískali. Během dvou minut byli za námi venku. Byli jsme taková parta jako v tom seriálu „Bylo nás pět“ a jediný, co jsme řešili, bylo, jakou lumpárnu zase vyvedeme. To na tom bylo to nejvíc kouzelný. Byli jsme parta na život a na smrt. Měli jsme samozřejmě i své nepřátele. Partu, kterou jsme nesnášeli. Pořád jsme s nimi válčili. Miloval jsem to tam stejně jako moji sourozenci. Miloval jsem dokonce i naše nepřátele, protože bez nich by to byla nuda.

Ze všeho nejvíc jsem miloval naši zahradu. Byla obrovská a náš děda na ní neustále něco stavěl a kolem něj běhali naši pejsci, „Senta“ a „Lady“.

Děda byl ten typ člověka, který se na tebe usmál, i když neměl zrovna dobrý den. Každého z nás měl rád stejně. Nikdo nebyl výjimkou. Neustále se nám věnoval. Děda byl miláček všech lidí, co ho znali nebo ho alespoň potkali na ulici a prohodili s ním pár slov. Byl to prostě největší frajer všech dob.

Naše dětství bylo vůbec plné dobrodružství, nechyběla nám volnost pohybu, měli jsme kamarády, se kterými jsem tam pak šel i do první třídy. Zlobili jsme jako všechny děti, ale sousedé se na nás nedívali nijak špatně. Nedávali na sobě znát, že by jim vadilo, že jsme Romové. Bylo to krásný. Chodili jsme společně se všemi ven, dokonce rodiče kamarádů mě občas i hlídali, když máma nemohla. Tam to bylo v pohodě, všichni jsme se navzájem znali. Jenomže babička zase barák prodala a stěhovala se do Hradce. A my s ní do paneláku na Jungmanovce. A tam mi to šťastné dětství tak nějak najednou skončilo.

Bachtalo Čavo!
!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Tak, jak to vyprávíš, to vypadá, že tvá šťastná dětská léta skončila někde v první třídě. To je dost brzy. A dál už jsi žádnou radost nezažíval?

To ne, tak jsem to nemyslel, ale tím přestěhováním zpátky do Hradce skončila naše venkovská volnost, ale hlavně, přešel jsem do jiné školy. Když jsem chodil do první třídy v Jeřicích, to bylo fajn. Tam byli spolužáci, se kterými jsem kamarádil. Všichni jsme se znali, ještě než jsme vešli prvně do školy. Jenomže pak to začalo. Přestěhovali jsme se do Hradce Králové a já začal chodit do školy, kde jsem rozhodně nebyl vítaný. Ta nálepka, co mě provázela těmi prvními školními roky, se prostě jen tak zapomenout nedá. Pro ostatní kluky jsem byl prostě cikán, který za všechno může. Když něco provedli, já jsem byl ten, na koho to svedli. Učitelka chodila rovnou za mnou, vůbec nikoho se na nic neptala. Byl jsem pro ni viník, už dopředu. Snažil jsem se vysvětlovat, že tak to nebylo, ale bylo to marné.

Když si na to vzpomeneš teď, nenajdeš tam nějaký důvod, proč to tak bylo? Jak to vzniklo, že tě neměli rádi?

Myslím si, že důvod k šikaně žádný nebyl. Nikdy jsem jim nic neudělal. Nejsem ten, kdo vyvolává konflikty. Myslím, že se nechtěli kamarádit, protože jsem byl pomalejší než oni. Potřeboval jsem některé věci víc vysvětlit. Nebyl jsem tak pozorný a nepamatoval si třeba, co si máme do školy přistě přinést. Oni si ze mě utahovali, protože jsem měl problém vnímat víc věcí najednou. Když je někde víc lidí a víc podnětů ke sledování, nedokážu se plně soustředit ani teď.

Myslela jsem, jestli jsi jim třeba kvůli tomu nějak nenadával, když si z tebe dělali legraci a ubližovali ti.

To ne. My doma byli vedeni k tomu, abychom mluvili slušně. Za každé sprosté slovo jsme dostávali na zadek. Nebyl jsem zvyklý někomu nadávat. Byli jsme vychovaní tak, že musíme zdravit, říkat ‚prosím‘ a ‚dobrý den‘, poděkovat. Jim vadilo, že jsem měl horší známky a často jsem zapomínal věci.

Nikdo se tě ve třídě nezastal?

Ale ano. Měl jsem tam i kamarádky. Anička Vaňková mi pomáhala a Katka Koubová, do té jsem byl tehdy úplně zamilovaný. Dokonce jsem jí jednou tajně vzal její deníček, abych zjistil, jestli tam o mně něco píše. Nic jsem tam ale o sobě ke svému smutku nenašel. Měla tam jen kresby koní. Tak jsem jí ten deníček zase vrátil zpátky. Na ty kamarádky mám hezké vzpomínky. Byl bych rád, kdyby to věděly. Vzpomínám, jak škola připravovala velkou školní besídku a každá třída měla nacvičit nějaké vystoupení. Všichni ze třídy předváděli učitelce, co v nich je, co umí. Přišla řada i na mě. Já měl z hudebky skvělé známky, protože ta mi fakt šla. Už nevím, co jsem zazpíval, ale měl jsem radost, že se mi to povedlo. Učitelka pak sepisovala hlavní skupinu, která vystoupí na ‚besídce‘. Vybrala Filipa, Aničku, Dominika, Kačku, a tak dále. Na své jméno jsem čekal marně. Seděl jsem v lavici a nechápal. Vždyť Filip ani neumí zpívat a Dominik tancuje jako dřevo. Proč nevybrala mě? Do dneška mám v sobě ten pocit nespravedlnosti, který jsem si jako dítě vysvětloval tím, že chtěla mít na pódiu kluka, co má modré oči a je blondátek. Jestli umí zpívat, nebo neumí, jí bylo asi jedno.

Nakonec jsem na ‚besídce‘ vystoupil, ale byl jsem jen vzadu se skupinou, která trochu otevírala pusy a zpívala nejlehčí pasáže, protože moc zpívat neuměla. Stál jsem tam a závistivě koukal na to ‚dřevo‘, místo kterého jsem tam mohl být já. Ale už tehdy se mi v hlavě zrodil plán, že si to nenechám líbit. „Počkejte, já vám to jednou natřu!“

A tak jsem rád, že možná ta dětská nešťastná chvílka způsobila, že jsem to nakonec dokázal. Dělá mi radost, že bývalí spolužáci se teď nakonec mohou chlubit tím, že jsem s nimi chodil do třídy. Nedostal jsem sice možnost na školní ‚besídce‘ jako ti vybraní, ale nakonec jsem se tím zpěvákem opravdu stal. Už jsem stál a zpíval po boku několika českých hudebních legend. Co by na to asi teď spolužáci říkali? Jo! Chtěl bych to vědět.

Kam to dotáhli ti, kteří mi tehdy nadávali? Ti, kteří mě chtěli ponížit nejrůznějšími výrazy jako ‚nemakačenko‘, ‚hnědá omáčka‘ nebo ‚černej cikán, kterej to nikdy nikam nedotáhne‘... Ubližovat mi, to je bavilo. Předháněli se v tom, co všechno na mne vymyslí. Byl jsem ještě malý kluk, který nemůže bojovat s přesilou. Hlavně jsem ani nevěděl jak. Dodneška tu bolest v sobě cítím, když si na to vzpomínám, a přitom je to tak dávno.

Hádejte,
kde jsem???

Kdybych tehdy uměl pořádně psát, tak bych to napsal asi takhle:

Táta mi to už říkal, abych se nedivil. Není to nadávka, protože dřív se našim dědům takhle opravdu říkalo. Cigáni. Jenomže spousta ‚gádžů‘ nám do cigánů nebo spíš, jak říkají česky ‚cikánů‘, nadává. Nemají nás rádi. Ještě jsem nad tím, co to znamená, a proč nás někteří nenávidí, nepřemýšlel. Až teď. Tady v té škole v Hradci.

„Setkáš se s lidma, kteří se k tobě nemusí chovat dobře. Můžou ti říkat cigáne,“ řekl táta a už vím, že měl pravdu.

Coural jsem se domů ze školy parkem a vůbec nic se mi nechtělo. Kopal jsem do kamínku před sebou a vymýšlel, co řeknu tátovi. Až se vrátí domů, bude chtít vidět, jak se učím. Jenomže já se moc neučím. V hlavě se mi honí leccos, ale soustředit se a sedět celý den v lavici, to mě nebaví. Víím, že bych neměl čmárat do sešitu, ale ta ruka mi to snad dělá sama. Kolečka, čárky, nakonec je to i obrázek. Tam, co má být něco jiného. V sešitě, v učebnici. No, je to pravda, asi to fakt dělat nemám, když já si ale nemůžu pomoci. Když tomu nerozumím, tak to začárám. Copak učení, to není taková hrůza, občas se mi něco povede. Jenom mě štve, že mě schválně učitelka nevyvolá, když to vím a hlásím se. Taky bych chtěl, aby mě pochválila. Aby ostatní děti viděly, že taky něco umím.

Každý ráno, když vstávám do školy, tak předstírám, že je mi špatně, že je mi na zvracení. Lžu mámě a tahám ji za nos, jen abych nemusel překročit práh té odporné budovy. Mámě ani tátovi jsem zatím nikdy neřekl pravdu, jak to ve škole je, a jak se ke mně spolužáci a učitelky chovají. Když se nad tím zamyslím, tak si říkám, proč jsem těm lemplům ve škole nic neřekl a neozval jsem se. Víím, že by to k ničemu nebylo, asi by to nepomohlo, ale udělal bych alespoň nějaký statečný krok. Nebaví mě to, nechci sem chodit! V lavici se mnou nikdo nechce sedět, když už tam někoho posadí, tak to má za trest. Proč? Jsme tady ve škole s mou ségrou Barčou jediní Romové. Starší Gejza už chodí na jinou školu. Nejsou tu na nás tmavý zvyklí. To je asi ten důvod.

Všiml jsem si toho už první den, když jsem přišel. Vstoupil jsem přes práh třídy a zavřely se za mnou dveře. Stál jsem tam a viděl ty jejich oči, dívali se na mne všichni jako na vetřelce. Najednou ztichli a koukali jen na mne. Nejhorší je asi to, že už takhle malý děcka ve druhý třídě dělají rozdíly. Mají to v sobě od rodičů naučený? Podle mne jim museli vtloukat od malička do palice, že se s náma, s cigánama, nesmí bavit.

To, co se stalo nedávno, to bylo fakt už moc. Chtělo se mi brečet, ale držel jsem to v sobě a jen tak popotahoval. Vrátil jsem se po přestávce do třídy a všiml jsem si, že můj batoh do školy je zakopnutý až pod lavici. Takhle jsem ho předtím neměl. Asi do něj kopali. Tohle by mi spolužáci v Jeřících nikdy neudělali. Měl jsem vztek, ale spíš mi z té vzpomínky bylo do breku. Já tu být prostě nechci!